Anul al 61-lea
6 Pagini

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 21.464/939

Nr. 240 Vineri 1 Septembrie 1944
6 Pagini

ABONAMENTE
UNIVERSUL PROVINCIA
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1300 pe 6 luni
Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA
Lei 800 pe 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITĂȚI
Lei 3500 pe an

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
U. LITERAR
6 luni 4[illegible] lei
12 luni 800 lei
U. COPIILOR 6 l. 460 lei-12 l. 900, RADIO U. 6 l. 600 lei - 12 l. 1000
Z. ȘTIINȚELOR 6 l. 600-12 l. 1000 lei, VESELIA 6 l. 450 12 l. 800 lei
FR SUFLET 6 l. 320-12 l. 600 lei

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

RUPEREA RELAȚIILOR ROMÂNO-MAGHIARE

Hotărîrea guvernului româu de a rupe relațiile diplomatice cu Ungaria este consecința logică a noilei atitudini politice și militare adoptată de România.

Opinia publică românească salută în acest pas hotărîtor al guvernului român o primă satisfacție dată așteptărilor ei zădărnicite până acum de poziția anti-românească în care a fost pusă România de regimul dictaturei Antonescu din clipa aderării la pactul tripartit care implicit ne-a așezat în absurdă tovărășie de arme și politică cu Ungaria. Absurdă, fiindcă nimeni nu putea uita raptul dela 1940, nimeni nu putea uita torturile la care au fost supuși românii din Transilvania furată și fiindcă, chiar și după aderarea noastră la pactul tripartit, în presa ungară apăreau aproape zilnic articole injurioase la adresa României, articole în care vitejia soldatului român era ironizată. Această atitudine a presei maghiare față de țara noastră n'a determinat nicidin fel de reacțiune din partea Germaniei. Din potrivă Berlinul stărue la București ca presa română să nu răspundă și articolele ziarelor românești erau cenzurate din ordinul guvernului de tristă reamintire al celor doi Antonești. Și astfel opinia publică românească a trebuit să-și înăbușe indignarea iar presa, exponentul ei, sub amenințarea sancțiunilor, cu înțadarmul la ușa tipografiei, a trebuit să suporte samavolnicia odioasei cenzure.

Imperativul național românesc a trebuit însă să triumfe. România, prin hotărîrea curajoasă și patriotică a Regelui ei sprijinit de întreaga oștire, de întreaga națiune și de toate partidele și grupările politice, a redevenit stăpână pe soarta ei și primul ei gând a fost la Ardealul mutilat.

O Românie stăpână pe soarta ei nu mai putea sta nepăsătoare față de nelegiuirea dictatului de la Viena. O Românie stăpână pe soarta ei nu mai putea întreține relațiuni nici măcar formale cu schingiuitorii românilor, cu insultătorii ostașilor români, cu profitorii raptului din 1940. Ruperea relațiilor cu Ungaria se impunea fără întârziere pentru a se îndeplini și această formalitate înainte ca trupele noastre, cot la cot cu ostile victorioase ale Națiunilor Unite să libereze definitiv Ardealul cotropit.

Ruperea relațiilor cu Ungaria este deci mai mult decât un act diplomatic: el este începutul acțiunei de liberare, este afirmarea hotărîtă a dreptului nostru la unitatea Ardealului, este dreptatea însăși în marș victorios.

România consideră arbitrajul dela Viena ca un act inexistent din punct de vedere politic și juridic.

Inexistența unui act implică o lipsă totală de consecințe juridice și politice. Din acest punct de vedere deci, ocupația Ardealului de nord n'a fost decât o ocupație de fapt datorită unui act de violență și menținută exclusiv prin forță. Frontiera care taie în două unitatea Ardealului românesc, nu există.

Din punct de vedere juridic, Ardealul ne aparține deci și azi în întregime. Este o chestiune de fapt să înlăturăm printr'un alt fapt regimul de ocupație aflător azi în Ardealul de nord.

Din aceste motive nu era nevoe ca ruptura raporturilor diplomatice să fie imediat urmată de o declarare de război. Este evidența însăși că orice încercare militară maghiară de a preveni traducerea în fapt a acestei situațiuni, ar avea imediat răspunsul cuvenit din partea României sprijinită, din punctul de vedere politic și militar, de națiunile unite.

DREPTURILE MUNCII

Toate ecourile discuțiilor referitoare la bazele nouei organizări sociale ce trebuie să vină după război, ecouri înregistrate de noi în ultimii ani din puținele ziare, cărți și reviste străine cari ajungeau în țară, duceau la concluzia că trebuie să i se dea muncii prioritatea pe care o merită în ce privește situația materială și morală cuvenită unui prim factor de producție rodnică.

Trebuie înlăturată cu hotărâre acea „frică de lucrător" despre care scria mai de mult marele ziar francez Le Figaro și ceeace am scris în dese rânduri, contactul direct între toți factorii de producție din sânul acelaș întreprinderi profesionale, ascultarea atentă a tuturor năzuințelor și îndeplinirea lor în măsura posibilităților obiective, constitue calea sigură a înțelegerii armonioase și a propășirii tuturor.

Miopia egoistă trebue să facă loc armoniei pentru binele comun care izvorăște din continuitatea muncii și această continuitate nu poate fi garantată prin vechea disproporție de câștiguri dintre capital și muncă și nici prin desconsiderarea aportului precis pe care salariații îl aduc în prosperitatea întreprinderilor.

In „România liberă", oficiosul partidului comunist — unul din partidele cari sprijină guvernul actual al blocului național — un mecaniu caloriferist scrie, între altele, următoarele:

„Trebue în mod real să ne gândim la o organizare a muncitorimii de pe pământul acestei țări. La o sindicalizare fireasă și rațională, ca să putem, punând umăr lângă umăr, înțeleși de tron și de guvern, să refacem în scurt timp tot ce am pierdut prin mișeleasca trădare de până acum. Fii reali și înțelegători. Lăsați urile personale și invidiile la o parte".

Articolul se încheie astfel:

„Deci la muncă, calmi și botărâți, disciplinați și energici. Cereți sfaturi partidului. Fiți de ispravă, cum de fapt ați fost întotdeauna. Doar jugul greu v'a apăsat. Acum prin tenacitatea voastră pilduitoare, ați sfărâmat jugul și liberi, cu dragoste, fără nici o teamă, cu gândurile curate, la refacerea înșiva a voastră și a țării, porniți spre organizare strigând!

Trăiască Regele și guvernul său, și trăiască nefnvinsul și neobositul partid comunist!

Trălască poporul român!"

In acelaș ziar, muncitorul Pătrașcu, într'o cuvântare rostită la o adunare muncitorească, precizează țelurile organizării:

„Ridicarea salariului la nivelul de scumpete de azi, care să asigure muncitorului și familiei lui posibilitatea de a trăi.

8 ore de muncă.

Pentru muncitoare și tineri, salarii egale la muncă egale.

Desființarea imediată a regimului de teroare, prin carceri, închisori, bătăi și amenzi".

(Acest din urmă capitol este în legătură cu precizările muncitorilor Ionescu și Minculescu dela o întreprindere de metalurgie).

Am arătat, nu de mult, evoluția stabilirii drepturilor muncii în Elveția și ca o justificare a creării pe lângă întreprinderi a unei comisii paritare compusă din delegații salariaților și ai patronilor, sindicaliștii din Elveția romandă scriau în 1940:

„Dacă vrem să organizăm munca, singura noastră valoare reală permanentă, trebue să admitem elementele naturale ale acestei valori: omul, familia, profesiunea. Inseamnă să recunoaștem toate lecțiile istoriei și ale experienței. Pentru patron înseamnă să admită că, dacă uzina (atelierul ori biroul) trebue să fie sub gestiunea sa personală, profesiunea și meseria sunt bunul comun al tuturor, atât al celui care plătește salariul, cât și al aceluia care îl primește.

Pentru lucrător ori pentru salariat înseamnă să admită că dacă localurile uzinei, mașinele și atelierul nu îi aparțin de fapt, el poate găsi securitatea în meserie considerată în întregul ei. Dar ca să existe — fără să dăuneze interesul general — libertatea de gestiune a patronului și securitatea salariatului, trebue mai mult decât un contract de închiriere (a muncii), mai mult decât un contract colectiv de muncă. Trebue mai mult decât organizme în care unii să se ocupe numai de prețuri și alții numai de salarii, fără să țină seama de pierderile generale provocate de poftele lor prea mari ori de luptele lor prea sterile. Trebue o a-

(Continuare in pag. 2-a)

DEFINITIVA LICHIDARE A TRUPELOR GERMANE DIN ROMÂNIA

AU FOST CAPTURAȚI CINCI GENERALI, 500 OFIȚERI, 800 SUBOFIȚERI ȘI 6000 TRUPĂ

MARELE STAT MAJOR AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAȚIUNILOR EXECUTATE IN CURSUL ZILEI DE 30 AUGUST A. C.

In cursul zilei de 30 August 1944, s'au continuat operațiunile de lichidare a ultimelor rezistențe germane aflate pe teritoriul național în cooperare cu aviația și flota de Dunăre.

In urma luptelor violente, ce au avut loc pe valea Buzăului, Slobozia, Oltenița, Călărași și insula Ada Kaleh, trupele noastre au reușit să înfrângă înverșunatele rezistențe germane, capturînd: 5 generali, 500 ofițeri, 800 subofițeri, 6000 trupă precum și foarte mult material de război.

Au fost curățite complet orașul și toate rafinăriile din Ploești.

Trupele noastre au respins peste frontieră în zona Nadlac, trupele germano-maghiare ce pătrunseseră pe teritoriul național.

TRUPELE NAZISTE CARI ATACAU CAPITALA DEFINITIV INFRÂNTE

Ordinul de zi al d-lui ministru al Apărării Naționale

D. general de corp de armată Mihail Racoviță, ministrul apărării naționale, a dat următorul Ordin de Zi:

După cinci zile de grele și neîntrerupte lupte, unitățile însărcinate cu siguranța și apărarea Capitalei, au înfrânt definitiv trupele naziste cari atacau depe uscat și din aer orașul București.

Intr'un avânt impresionant, unitățile române au asaltat pe inamic, capturând un mare număr de prizonieri și material de război foarte numeros.

Datorită acțiunii lor, manevra de încercuire plănuită s'a prăbușit, asigurându-se astfel ordinea în oraș și liniștea cetățenilor.

Sunt mândru că în Capitala țării se găsesc asemenea brave trupe și comandanți destoinici, cari au putut obține una dintre cele mai frumoase victorii, atrăgând admirația marilor noștri aliați.

Pentru spiritul de sacrificiu, patriotismul, disciplina de care au dat dovadă, aduc mulțumiri și recunoștința mea generalului Teodorescu Iosif, comandantul militar al Capitalei, Statului său Major și tuturor trupelor ce au acționat sub comanda sa.

In fața celor căzuți în aceste lupte, mă descopăr cu admirațiune, iar jertfelor să fie îndemnul de a merge înainte până la izbânda finală.

Prezentul ordin se va citi trupei sub arme.

Ministrul Apărării Naționale,
General C. A.
MIHAIL RACOVITZA

Noul guvern român nu recunoaște guvernele slovac, croat și italian fascist

Declarațiile d-lui Grigore Niculescu-Buzești, ministrul afaceri lor străine, făcute presei

D. Grigore Niculescu-Buzești, ministrul afacerilor străine, a făcut azi presei următoarele declarațiuni:

„Noul guvern Român nu recunoaște guvernele slovac, croat și italian fascist.

Aceste guverne reprezintă state ce sunt creațiuni artificiale ale regimului hitlerist în scopul de a diviza Europa și a face astfel posibilă dominația germană asupra Continentului.

In ce privește fostul guvern din Vichy, guvernul român constată că el a încetat de a mai exista, așa încât chestiunea nerecunoașterii acestui guvern nu se mai pune.

Guvernul Român speră că va putea proceda cât mai curând la un schimb de reprezentanți diplomatici cu Națiunile Unite".

❖

In declarațiile făcute eri presei, d. Grigore Niculescu-Buzești, ministrul afacerilor străine, a amuntat că „noul guvern român nu recunoaște guvernele slovac, croat și italian fascist". Este o formulă diplomatică discretă și o precizare juridică exactă spre a constata încetarea raporturilor diplomatice cu cele trei state fantome ești din imaginația politică a hitlerismului, în scopul de a fărâmița — spre a le domina mai ușor — unitățile naționale sau politice din Europa sud-estică.

O ruptură a raporturilor diplomatice ar fi însemnat o recunoaștere a existenței ca state ale formațiunilor artificiale create de hitlerism și menite să dispară odată cu el.

De sigur aceste așa zise state au existat în fapt: dovada că au existat este că regimurile improvizate, care reprezentau aceste ficțiuni, au avut tot simulacrul unei activități de stat. Dar constatarea inexistenței lor juridice este justă, întrucât ele n'au fost nici expresia unor așezări constituționale, nici expresia unor voințe naționale, ci numai creații artificiale, impuse de voința unui stat străin și realizate și menținute exclusiv prin violență. Judecând simetric și numirile de reprezentanțe diplomatice făcute în capitalele respective de regimul Antonescu rămân pure chestiuni de fapt, ca și toate manifestările activității diplomatice dintre ele și noi. Totul e ca și cum n'ar fi fost. Pentru noi aceste state intră din nou în neantul din care au eșit.

In ce privește fostul guvern al Franței din Vichy, chestiunea este și mai simplă. El a rezolvat chestiunea încetând de a exista. Nimeni nu va regreta acest lucru.

Pe lângă faptul de a se conforma unor realități politice, hotărârile guvernului nostru, în ceiace privește așa zisele state de mai sus, au și obiectivul practic de a pune de acord atitudinea noastră diplomatică cu aceea a națiunilor unite, care nu au recunoscut nici odată Croația, Slovacia și așa zisa republică fascistă.

Ardealul respiră...!

de GABRIEL ȚEPELEA

Nicăeri cuvântul „Hitler" nu trezește mai puternice valuri de ură ca printre pribegii ardeleni.

De patru ani ni s'a spus mereu: „nu e momentul Ardealului, așteptați". De patru ani ministrul auto-mareșal n'a admis să se vorbească despre Ardeal, decât ca o diversiune, când prin agitația noastră, Hitler voia să stoarcă trupe și alimente dela Unguri.

Erau expediați fruntașii noștri din Ardealul de Nord în vagoane de vite, regimul tăcea. Erau trimiși să moară pentru „gloria" honvezimei în Rusia, regimul tăcea.

Ce contau durerile ardelene, când ecoul lor supăra atât de mult pe Sultanul din Berlin? Regimul nu pleca urechea la durerile noastre, ci la cererile stăpânilor.

Sute de proteste și memorii au făcut ardelenii. I s'a spus clar uzurpatorului: nu poate un popor să facă jocuri imperialiste înainte de a-și împlini idealurile naționale. Ardealul e înjumătățit, satele sunt tăiate pe la jumătate, sunt despărțite de centrele normale de desfacere; la 80 de km. de sat e poștă, percepția, calea ferată; Ardealul de nord geme într'o nouă iobăgie. Nu uitați Ardealul! N'avem ce căuta pe Volga, în Crimeea și în Caucaz când leagănul românismului, Ardealul, e despărțit de trupul țării.

Rezultatul: toți conducătorii ardeleni au fost urmăriți și arestați. Președintele Asociației refugiaților ardeleni pe țară, dr. Dumitru Nacu, internat în lagăr; secretarul general Dr. Anton Ionel Mureșanu, condamnat la 5 ani muncă silnică, dr. Ilie Lazăr, arestat și internat, dr. Aurel Dobrescu, intrenat, dr. Augustin Popa, internat, dr. Zaharia Boilă, internat, etc.

Un regim de cenzură special s'a instituit pentru ziarul „Ardealul", organul pribegilor ardeleni. Nici măcar o fotografie

(Continuare in pag. 2-a)

Retragerea trupelor bulgare de ocupație din Jugoslavia și Grecia

Londra, 30. — *La Sofia s'a anunțat oficial că trupele bulgare de ocupație din Jugoslavia și Grecia au început să fie retrase.*

La Cairo sosește astăzi comisiunea bulgară pentru armistițiu.

Agenția „Tass" desmințe că Rusia Sovietică a acceptat sau aprobat neutralitatea proclamată de guvernul bulgar Această neutralitate este cu totul nesatisfăcătoare în actualele împrejurări — afirmă agenția sovietică.

Londra, 30 (Rador). — **Postul de radio bulgar a declarat în cursul nopții spre Miercuri că trupele bulgare se retrag din teritoriile ocupate de bulgari.**

Retragerea, ordonată acum câtva timp, a armatelor de ocupație spre interiorul țării a început, a precizat postul de radio bulgar, și se efectuează în conformitate cu planul.

Lichidarea rezistenței germane din sud-estul Franței

Londra, 30 (Rador). — **Corespondentul special al agenției „Reuter" la frontiera franco-spaniolă comunică:**

O însemnătate mișcare în clește, executată de forțe franceze din interior în regiunea Pau-Maulson, la picioarele Pirineilor, a fost factorul hotărîtor care a grăbit evacuarea sud-vestului Franței de către forțele germane.

Germanii își slăbiseră toate garnizoanele lor pentru a forma o coloană puternică menită să le restabilească prestigiul pierdut în urma înaintării maquiștilor spre Maulson, între Bayonne și Pau.

Francezii au înconjurat cu succes și au nimicit întreaga coloană germană, înamicul având 8.000 morți și prizonieri.

In urma acestei înfrângeri, sectorul Hoandaye, dela granița cu Spania, a fost evacuat înainte ca maquiștii dela Pau, forțele franceze dela Gers sau trupele americane, venind din spre Angouleme, să fi sosit în acea regiune.

„România și-a reluat locul alături de apărătorii libertății și ai democrației"

COMENTARIILE PRESEI TURCE

Istambul, 30 (Rador). — *Toate ziarele continuă să publice articole în legătură cu gestul îndrăzneț al României, subliniind că ea și-a reluat locul de totdeauna alături de apărătorii libertății și ai democrației.*

Yalman în „Vatan" subliniază că România se află acum în rândul prietenilor ei firești, luptând împotriva dușmanilor ei firești.

In „Cumhuriyet", Nadi observă că în timp ce bulgarii nu fac decât să vorbească, românii, mai realiști, au tras consecințele, și au trecut la fapte.

„Tasviri Efkiar" constată că gestul României este rezultatul unor negocieri de mai multe luni și totdeodată subliniază că prin politica ei realistă, Uniunea Sovietelor a făcut posibilă realizarea armistițiului.

ATROCITĂȚILE TRUPELOR GERMANE IN RETRAGERE

Incendierea instituțiilor publice din Buzău

In retragerea trupelor germane din Muntenia de Est acestea au incendiat instituțiile publice din orașul Buzău, precum și o mare parte din cartierele de locuit. Ca act de barbarie caracteristic, semnalăm uciderea unui grup de pompieri cari se găseau în serviciul comandat.

TRUPELE GERMANE AU LĂSAT PÂNĂ ACUM IN MÂINILE ARMATEI ROMÂNE 25.000 PRIZONIERI

In cadrul operațiunilor de curățire a teritoriului român de trupele germane s'au luat până acum un număr de 25.000 prizonieri.

Alți 1500 de prizonieri aduși în Capitală

Eri au fost aduși în Capitală, prin Colentina, alți peste 1500 de prizonieri germani, capturați de trupele române cu prilejul luptelor dela Buzău și Ploești.

Complet demoralizați, fără obișnuita lor ținută trufașă cu capetele plecate, ei sunt îndrumați sub paza sentinelelor române, spre lagărele ce le-au fost pregătite.

CAPITALA DUPĂ BOMBARDAMENTUL GERMAN

Clădirile din strada Sf. Ionică, ruinate de aviatorii hitleriști